

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

De heer drs. W. Koolmees
Postbus 90801
2511 VX Den Haag

Datum: 20 december november 2019
Betreft: Wet minimumbeloning zelfstandigen en zelfstandigenverklaring

Geachte heer Koolmees,

Naar aanleiding van uw oproep¹ om te reageren op de concept-vragenlijst ten behoeve van de webmodule, stuurt de Bovib u graag haar visie en aanbevelingen toe. U schetst terecht dat opdrachtgevers en hun opdrachtnemers op dit moment onvoldoende duidelijkheid ervaren bij het bepalen of er sprake is van een dienstbetrekking. Ook de Bovib-leden ervaren deze onduidelijkheid en hebben behoefte aan meer zekerheid. Op basis van de voorliggende vragen zijn wij van mening dat een deel van de vraagstelling gekleurd dan wel suggestief is. Dit komt mede doordat er enkel “ja” of “nee” ingevuld kan worden. Daarnaast is het essentieel dat er een transparante en vooraf inzichtelijke weging van de vragen bekend is. Alleen op deze manier kan de webmodule een instrument worden die zorgt voor meer duidelijkheid op de arbeidsmarkt.

Onze aanbevelingen zijn geclusterd per thema, namelijk:

1. Gebruik webmodule
2. Partijbedoeling
3. Materieel- of formeel gezag
4. Fictieve dienstbetrekking

1. Gebruik webmodule

- De Bovib merkt op dat het invullen van de webmodule in de toekomst plaatsvindt op vrijwillige basis. Destijds werd deze belofte ook gedaan voor de goedgekeurde modelovereenkomst. Tegenwoordig is echter in elk ‘Programma van Eisen’ van Europese aanbestedingen opgenomen dat het werken met een modelovereenkomst verplicht is. Overweegt u om de webmodule alsnog verplicht te stellen en er een vrijwarende werking aan te verbinden?
- Bij de eerste vragen, waaronder ‘wat is de aard van uw organisatie’ wordt gekozen voor een open tekstveld voor de beantwoording. De Bovib vraagt zich af hoe de antwoorden in de open tekstvelden worden gewogen en beoordeeld.
- In rechterlijke uitspraken is de intentie doorslaggevend geweest. Het is echter onmogelijk om een algoritme de intentie van partijen te laten wegen. De techniek mag bij het opstellen van de webmodule niet leidend zijn. Op welke manier wordt gewaarborgd dat de intentie van de opdracht meegenomen wordt in de beantwoording?

¹ Kamerstukken II 2019-0000168412 ‘Voortgang uitwerking maatregelen ‘werken als zelfstandige’ d.d. 22 november 2019

2. Partijbedoeling

- Bij de vragen met betrekking tot de beschrijving van de opdracht wordt nogmaals gekozen voor een 'open tekstveld' en is een eventuele weging onduidelijk. Ook nu geldt dat de intenties van partijen van doorslaggevend belang kunnen zijn, zie ook het arrest Groen-Schroevens.² De Bovib vraagt zich af hoe de open tekstvelden worden gewogen c.q. gehandhaafd en hoe intenties worden meegenomen in de beoordeling.
- Inherent aan contractvrijheid is dat de opdrachtgever niet eenzijdig de looptijd of beloning van de opdracht bepaalt. De praktijk voor Bovib-leden wijst ook uit dat de looptijd of beloning niet eenzijdig wordt bepaald.
- Een vraag over de totstandkoming van de overeenkomst ontbreekt.

3. Materieel gezag

- De Bovib merkt op dat deze vragen (gedeeltelijk) niet aansluiten bij recente jurisprudentie. De fiscale regelgeving laat geen alternatief toe zonder dat wetgeving (verbintenisrecht) rondom de Overeenkomst van Opdracht verandert. Dit resulteert in extra onduidelijkheid voor de materiële opdrachtgever.
- Bij de vragen gerelateerd aan het geven van instructies met betrekking tot de wijze van uitvoering van de werkzaamheden wordt onze inziens gestuurd naar de aanwezigheid van materieel gezag. Bij het lezen van de toelichting zal naar verwachting een groot deel van de werkenden 'ja' moeten invullen.
- De Bovib vindt het opmerkelijk dat bij de vragen die betrekking hebben op 'gereedschappen, bedrijfsmiddelen en hulpmiddelen' onderscheid wordt gemaakt tussen fysiek werk en benodigdheden voor een 'kantoorbaan.' Dit heeft een uitsluitende werking.

4. Formeel gezag

- De Bovib merkt op dat de vraag met betrekking tot de benodigde vaardigheden en kennis die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de opdracht, stuurt richting een antwoord waarbij bij voorkeur altijd gebruikt wordt gemaakt van deskundigen met specialistische kennis. Daarnaast is deze vraagstelling erg absoluut. Bij met name grotere organisaties is de kans groter dat er meerdere mensen zijn met gelijkwaardige kwaliteiten. Tevens voorkomt het een doorstroom van jongeren naar het ondernemersbestaan, daar waar "zelfstandigen de motor zijn van de economie (uitspraak collega M. Rutte)".

Concluderend stelt de Bovib dat de webmodule een behulpzaam instrument kan zijn, mits de module neutrale vragen bevat, waarbij vooraf inzicht wordt gegeven in de weging van de antwoorden. Graag lichten wij bovenstaande visie en aanbevelingen toe in gesprek.

Hoogachtend,

Frederieke Schmidt Crans
Voorzitter Bovib

² Arrest Groen-Schroevens (JAR 1997/263)